

Vědci na jižní Moravě objevili dva v Česku dosud neznámé druhy pavouků

Datum 7.10.2026
Subjekt Masarykova univerzita
Region Česká republika - Juhomoravský kraj
Kategorie Univerzity, Veda a výskum, Životné prostredie

Dva druhy pavouků, které dosud nebyly zaznamenány na území České republiky, objevili vědci při monitoringu mokřadů jižní Moravy. Skákavku *Attulus inexpectus* našli na slanisku Trkmanec-Rybníčky u Rakvic a vzácnou snovačku *Crustulina sticta* na Kosteliskách u Dubňan. Nálezy jsou výsledkem dlouhodobého monitoringu bezobratlých v rámci projektu LIFE in Salt Marshes, který propojuje výzkum s obnovou a péčí o ohrožené mokřady.

Monitoring bezobratlých provádí pracovní skupina ENVIROP z Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity. V odebraných vzorcích vědci identifikovali dva druhy pavouků, jejichž výskyt dosud nebyl z území České republiky doložen. Nejde tedy o druhy nově popsané pro vědu, ale o první potvrzené nálezy těchto pavouků v Česku.

Pavouci se mohou velmi dobře šířit, zejména drobné druhy a mladí jedinci, mimo jiné i vzduchem. Aby se však na určité lokalitě dlouhodobě udrželi a rozmnožovali, potřebují vhodné druhově specifické podmínky. V případě těchto druhů jde o prostředí vázané na mokřadní biotopy. Nález proto nemusí znamenat, že se pavouci na jižní Moravu rozšířili teprve nedávno; u některých druhů může jejich skutečný výskyt odhalit až cílený a dlouhodobý monitoring. Nejedná se přitom o invazní ani masově se šířící druhy a pro člověka nepředstavují nebezpečí. Jejich přítomnost je naopak zajímavým dokladem biologické hodnoty tamních mokřadních stanovišť.

Prvním z nich je skákavka *Attulus inexpectus*, která byla jako samostatný druh vědecky rozlišena v roce 1997 od morfologicky velmi podobného druhu *Attulus rupicola*. Zatímco příbuzný druh se vyskytuje především na skalách a pod kameny v subalpínském pásmu nebo na šterkových březích horských toků, *Attulus inexpectus* obývá nížiny v blízkosti vody, pobřežní biotopy i vnitrozemská slaniska.

Dvě samice druhu *Attulus inexpectus* vědci zachytili v lokalitě Trkmanec-Rybníčky u Rakvic. Jde o mokřad vyznačující se vysokou salinitou a výskytem ohrožených slanomilných rostlin, například pcháče žlutoostenného (*Cirsium brachycephalum*).

„Jihomoravské mokřady nás stále dokážou překvapit. Nález dvou druhů pavouků, které dosud nebyly z České republiky známy, ukazuje nejen jejich mimořádnou biologickou hodnotu, ale také význam dlouhodobého monitoringu. V projektu proto praktickou obnovu mokřadů propojujeme s výzkumem, abychom mohli sledovat, jak se jejich biodiverzita v čase mění,“ říká Marie Kotasová Adámková, vedoucí projektu LIFE in Salt Marshes, z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity.

Význam lokality Trkmanec-Rybníčky podtrhuje ještě další nález. Ve stejných vzorcích vědci potvrdili také přítomnost kriticky ohrožené pavučenky druhu *Entelecara omissa*. V České republice byla dosud známa pouze z jediné lokality – Lednických rybníků, kde byla zaznamenána v roce 1999.

Druhým novým přírůstkem české arachnofauny je snovačka *Crustulina sticta*. Tento vzácný druh se

vyskytuje roztroušeně po Evropě a je spojen především s mokřadními biotopy a rašeliništi. Přestože byla jeho přítomnost potvrzena ve všech státech sousedících s Českou republikou, na našem území dosud doložen nebyl.

Jednoho samce druhu *Crustulina sticta* vědci zachytili v květnu 2025 na mokřadní lokalitě Kosteliska u Dubňan, která leží v evropsky významné lokalitě Hodonínská Důbrava. Oba nové druhy byly získány při vzorkování společenstev bezobratlých pomocí upraveného zahradního vysavače. Nalezené exempláře jsou uloženy ve sbírce Ústavu botaniky a zoologie Masarykovy univerzity.

„U skákavky *Attulus inexpectus* je nález zajímavý i tím, že nejbližší známá lokalita tohoto druhu leží až u Neziderského jezera v Rakousku, tedy více než 120 kilometrů od Trkmance. Zároveň se jedná o středně velký druh pavouka, takže není pravděpodobné, že by byl dosud na našem území přehlížen. U snovačky *Crustulina sticta* jsme naopak její výskyt v Česku mohli vzhledem k nálezům ve všech sousedních zemích očekávat. I tak je pozoruhodné, že v rámci jednoho monitoringu můžeme českou faunu rozšířit hned o dva druhy pavouků,“ říká arachnoložka Eva Líznarová z Ústavu botaniky a zoologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, která nalezené pavouky určovala.

Obě lokality jsou součástí projektu LIFE in Salt Marshes, který propojuje obnovu jihomoravských mokřadů s jejich dlouhodobým vědeckým monitoringem. Na Trkmanci-Rybníčkách i v Kosteliskách byla v rámci projektu zavedena řízená extenzivní pastva velkých hospodářských zvířat, která pomáhá rozvolňovat husté porosty rákosu a dalších expanzivních či invazních rostlin a vytvářet pestřejší mozaiku stanovišť.

Projekt LIFE in Salt Marshes je spolufinancován z programu LIFE Evropské unie, Ministerstvem životního prostředí ČR a vlastními zdroji partnerských organizací.

<https://www.muni.cz/pro-media/tiskove-zpravy/vedci-na-jizni-morave-objevili-dva-v-cesku-dosud-nezn-ame-druhy-pavouku>